

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8MCdo/4/2015
Identifikačné číslo spisu: 8812206554
Dátum vydania rozhodnutia: 16.03.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Sluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8812206554.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanému U. R., bývajúcemu v P., okres X. za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. Legionárov č. 5, IČO 42 176 778, o zaplatenie 2 691,71 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 10 C/184/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. marca 2013 č.k. 10 C/184/2012-92 a rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. januára 2014 sp.zn. 14 Co/88/2013, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 26. marca 2013 č.k. 10 C/184/2012-92 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovaný bol súdom zaviazaný zaplatiť mu sumu 2 212,98 € s príslušenstvom na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 18. novembra 2005. Neprihliadol na žalovaným nezaplatený dlh v zmysle Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznani záväzku z 12. septembra 2011 (ďalej len „Dohoda“). V odôvodnení konštatoval, že žalobou je uplatnený nárok z právneho vzťahu dodávateľa a spotrebiteľa, na ktorý treba aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Podľa ustanovení tohto zákonníka (§ 100 a nasl.) treba posudzovať aj účinky námietky premlčania, ktorú vzniesol vedľajší účastník na strane žalovaného. Súd vyhodnotil Dohodu ako nekalú obchodnú praktiku a tiež ako právny úkon, ktorý nemohol mať právne účinky uznania dlhu v zmysle § 588 Občianskeho zákonníka. V danom prípade začala 3 ročná premlčacia doba plynúť 29. decembra 2007 a uplynula 29. decembra 2010. Žaloba bola podaná na súd po uplynutí premlčacej doby dňa 28. júna 2012. Námietka premlčania bola vznesená oprávnene, preto súd žalobu zamietol. Výslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove napadnutý rozsudok potvrdil rozsudkom z 30. januára 2014 sp.zn. 14 Co/88/2013 (§ 219 ods. 1 O.s.p.). V odôvodnení mimo iného uviedol, že sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa pokiaľ ide o konštatovanie, že žalovaná pohľadávka je premlčaná. Uviedol, že v tomto prípade ide o spotrebiteľský vzťah, ktorý je upravený ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Tieto ustanovenia je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu (vrátane uznania dlhu). Dohoda o uznaní splátkového kalendára a uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná. Konštatoval, že v čase uznania dlhu (12. septembra 2011) tento bol premlčaný (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Od roku 2007 bežali žalobcovi lehoty, či už 3 alebo 4 ročné (§ 397 Obchodného zákonníka), ktoré skončili dávno pred podpísaním žaloby (28. júna 2012). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 4 O.s.p.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len („generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti obom uvedeným rozsudkom s odôvodnením, že súdy predmetnú vec nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 O.s.p.). Predmetom konania bol nárok na zaplatenie postúpenej pohľadávky vyplývajúci z úverovej zmluvy uzavretej podľa § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, ktorá má charakter absolútneho obchodu (§ 261 Obchodného zákonníka). Ide zároveň aj o zmluvu spotrebiteľskú. Žiadne zákonné ustanovenie zabezpečujúce ochranu spotrebiteľa nezakladá možnosť voľby toho právneho režimu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa názoru generálneho prokurátora bolo potrebné v danej veci aplikovať režim Obchodného zákonníka, vrátane všeobecnej štvorročnej premlčacej doby, ktorá je upravená v § 397 Obchodného zákonníka. Ak vo veci konajúce súdy záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovaným včítane otázky premlčania posúdili podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aplikovali na vec nesprávny právny predpis (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo 4/2012). Dohoda podľa jeho názoru nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy. V ďalšej časti mimoriadneho dovolania podal generálny prokurátor výklad a rozbor § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 558 Občianskeho zákonníka, charakterizoval inštitúty upravené v týchto ustanoveniach a vysvetlil odlišnosti podmienok a právnych následkov uznania práva a uznania dlhu. Konštatoval, že Dohoda má všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platné uznanie dlhu, vznesená námietka premlčania je nedôvodná, dlh v čase uznania nebol premlčaný v celosti a odo dňa uznania dlhu žalovaným začala plynúť nová desaťročná premlčacia doba. Účelom ochrany spotrebiteľa nemôže byť (zákon to neumožňuje) zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstúpil, ale zabezpečenie rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán. Navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný, ktorý osobne prevzal mimoriadne dovolanie, sa k nemu písomne nevyjadril. K mimoriadnemu dovolaniu sa nevyjadril žalobca, ani vedľajší účastník na žalovanej strane.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Citované ustanovenie vymedzuje tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou je požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom

dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaníu mimoriadneho dovolania.

Podľa názoru dovolacieho súdu ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon, napriek ich uplatneniu nebol úspešný.

Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t.j. len vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania využil všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov, najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov. Splnenie uvedenej požiadavky ako jedného zo základných predpokladov prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora súvisí s princípom právneho štátu, a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti (viď napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. septembra 1996 sp.zn. PL. ÚS 43/95 a z 19. júla 2000 sp.zn. PL. ÚS 57/99).

Z uznesenia sp.zn. III. ÚS 331/06 z 19. októbra 2006 vyplýva, že podľa názoru ústavného súdu ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t.j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, prípadne boli tu objektívne prekážky, ktoré jej znemožnili ich využitie. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát konštatoval porušenie čl. 6 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo výlučne z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnomu názoru vnútroštátnych súdov, ktoré vec s konečnou platnosťou prerokovali a meritórne rozhodli (porovnaj *Roseltrans proti Rusku* z roku 2005). Opakovane tiež zdôraznil, že v záujme právnej istoty by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté a k ich zrušeniu by malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných väd [viď napríklad *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010)], resp. závažných pochybení [viď *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009)]. Za takú vadu alebo pochybenie však nemožno v žiadnom prípade považovať to, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory. Vo vzťahu k Slovenskej republike porovnaj judikatúru ESLP vo veciach *COMPCAR, s.r.o. proti Slovenskej republike*, sťažnosť č. 25132/13, body 68, 69, 74 a 78 odôvodnenia rozsudku z 9. júna 2015; *DRAFT - OVA a.s. proti Slovenskej republike*, sťažnosť č. 72493/10, body 76 až 79, 84 a 86 odôvodnenia rozsudku z 9. júna 2015; *PSMA, spol. s r.o. proti Slovenskej republike*, sťažnosť č. 42533/11, body 68 až 71, 78 a 79 odôvodnenia rozsudku z 9. júna 2015.

Uvedené závery ESLP zohľadnilo aj plénum Ústavného súdu súd Slovenskej republiky pri riešení otázky prípustnosti mimoriadneho dovolania proti rozhodnutiu súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť a záväznosť, keď pristúpilo 18. marca 2015 k zjednoteniu rozhodovania senátov ústavného súdu a pod sp.zn. PL.z. 3/2015-22 prijalo zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“ Ústavný súd v tomto stanovisku uviedol, že uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku je podľa právneho

poriadku Slovenskej republiky priamo dostupné účastníkovi konania v prípade závažných pochybení na strane súdu, a to prostredníctvom niektorého z dovolacích dôvodov zakotvených v § 237 O.s.p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, (...). V prípade existencie niektorého z už uvedených dovolacích dôvodov má samotný účastník konania k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok v podobe dovolania, ktoré môže úspešne využiť aj v prípadoch, keď je podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku procesne neprípustné. Ak nejde o takéto závažné pochybenia konajúcich súdov, je uplatnenie mimoriadneho dovolania nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v rámci civilného konania je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosť a zásadná nezmeniteľnosť.

Povinnosť vyčerpať prostriedok nápravy, a to aj v prípade pochybnosti o jeho účinnosti, vyplýva z ustálenej judikatúry ESELP (Van Oosterwijck proti Belgicku, rozsudok z roku 1980). Účastník konania je povinný vyčerpať všetky dostupné opravné prostriedky až po najvyššiu úroveň do takej miery, do akej je možné rozumne predpokladať, že ten - ktorý opravný prostriedok, oprávnenie podať ktorý účastník má, je (aspoň) potenciálne spôsobilý podstatne ovplyvniť rozhodnutie v merite veci. Osobný názor účastníka konania na účinnosť alebo neúčinnosť konkrétneho opravného prostriedku nie je významný. Právomoc vyhodnotiť, či boli využité všetky dostupné opravné prostriedky, náleží ex officio súdu, ktorý rozhoduje o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Prípustnosť dovolania vymedzuje Občiansky súdny poriadok stanovením jednak určitých objektívnych znakov rozhodnutia [§ 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok odvolacieho súdu) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie odvolacieho súdu)], jednak objektívnym zadefinovaním závažných procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na to, že na procesné vady konania taxatívne vymenované v § 237 ods. 1 O.s.p. je súd povinný prihliadať ex lege (viď § 242 ods. 1 O.s.p.) vždy - teda bez ohľadu na to, či boli alebo neboli v dovolaní namietané, je opodstatnený záver, že každé dovolanie podané v občianskom súdnom konaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (s výnimkou exekučného konania - viď § 237 ods. 2 O.s.p.) dáva vyhliadky na úspech dovolateľa v konaní o dovolaní. Každé dovolanie je spôsobilé podstatne ovplyvniť dotknuté rozhodnutie.

Postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči zásade „vigilantibus iura scripta sunt“ zdôrazňujúcej procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyúsťajúca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané Občianskym súdnym poriadkom v ustanoveniach § 243e až § 243j O.s.p. Ústavný súd už dávnejšie konštatoval, že „ak účastník konania mohol podať dovolanie a neurobil tento procesný úkon, nemá už žiadnu možnosť dosiahnuť podnetom podanie mimoriadneho dovolania“ (viď PL. ÚS 57/99).

Z týchto názorov vychádza aj Stanovisko prijaté na spoločnom zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 pod Cpj 41/2015 k prípustnosti mimoriadneho dovolania v zmysle § 243e až § 243j Občianskeho súdneho poriadku, ktorého práva vete znie : „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.“ (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015).

Stanovisko sa opiera o názory, ktoré vyjadrili senáty občianskoprávneho, ako aj obchodnoprávneho

kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutiach, ktoré vychádzali zo subsidiárnej povahy mimoriadneho dovolania a reflektovali závery vyjadrené v aktuálnych rozhodnutiach EŠLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. septembra 2014 sp.zn. 2 MOber 1/2013, zo 16. júna 2015 sp.zn. 1MObdo 2/2014, z 25. júna 2015 sp.zn. 3 MCdo 18/2014 a 3 MCdo 19/2014, z 10. septembra 2015 sp.zn. 3 MCdo 10/2014, z 10. septembra 2015 sp.zn. 3 MCdo 4/2015, z 18. septembra 2015 sp.zn. 5 MCdo 14 /2014).

Stanovisko je, okrem iného, odôvodnené tým, že z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich riadne a mimoriadne opravné prostriedky je zrejmá zásada, že je na účastníkovi, ktorý je nespokojný s konaním alebo rozhodovaním súdu, aby sám, z vlastnej iniciatívy, svojimi procesnými úkonmi a v logickom slede zohľadňujúcim stav, do ktorého sa konanie dostalo, využil postupne všetky procesné prostriedky nápravy (opravné prostriedky), ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Pravidlo postupného vyčerpania opravných prostriedkov, a to aj v prípade pochybnosti o účinnosti opravného prostriedku, požaduje využiť všetky opravné prostriedky, o ktorých sa dá predpokladať, že povedú k dosiahnutiu nápravy rozhodnutia súdu. V súlade s tým je na účastníkovi konania, aby - až po najvyššiu úroveň využil možnosť podať všetky dostupné opravné prostriedky, ktoré sú čo aj len potenciálne spôsobilé podstatne ovplyvniť v jeho prospech rozhodnutie, s ktorým nesúhlasí. Osobný názor účastníka konania na účinnosť alebo neúčinnosť konkrétneho opravného prostriedku nie je významný. Právomoc vyhodnotiť, či boli využité všetky dostupné opravné prostriedky, náleží ex officio súdu, ktorý rozhoduje o mimoriadnom opravnom prostriedku. Mimoriadne dovolanie podané na podnet účastníka konania (teda nie mimoriadne dovolanie podané generálnym prokurátorom vo veciach uvedených v § 35 ods. 1 a 2 O.s.p. a tiež nie mimoriadne dovolanie podané na podnet osoby odlišnej od účastníka konania) nemožno považovať za procesne prípustné, ak účastník konania bol pasívny v tom zmysle, že sa nepokúsil využiť možnosť podať riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli v jeho dispozícii. V prípade, že účastník občianskeho súdneho konania nevyužil sám možnosť napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa riadnym opravným prostriedkom (odvolaním alebo odporom), je mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora smerujúce proti tomuto rozhodnutiu procesne neprípustné. Obdobne je procesne neprípustné mimoriadne dovolanie, pokiaľ je ním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému predtým (neúspešne) nepodal dovolanie ten účastník konania, na podnet ktorého generálny prokurátor podal neskôr mimoriadne dovolanie.

V stanovisku je tiež poukázané na judikatúru EŠLP, z ktorej vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru musí byť v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. EŠLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát konštatoval porušenie čl. 6 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo výlučne z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci oproti právnemu názoru vnútroštátnych súdov, ktoré vec s konečnou platnosťou prerokovali a meritorne rozhodli (porovnaj Roseltrans proti Rusku z roku 2005). Opakovane tiež zdôraznil, že v záujme právnej istoty by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté a k ich zrušeniu by malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných vád [viď napríklad Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010)]. Právoplatnosť rozhodnutia súdu môže byť prelomená len výnimočne a výlučne iba za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (viď Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, nie však z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009) alebo iného právneho názoru. EŠLP tieto predpoklady prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov opätovne zdôraznil v rozhodnutiach z 9. júna 2015 vo veciach DRAFT-OVA, a.s. proti Slovenskej republike, PSMA, s.r.o. proti Slovenskej republike a COMPCAR, s.r.o. proti Slovenskej republike. Poukázal v nich na svoju ustálenú judikatúru týkajúcu sa porušenia princípu právnej istoty v dôsledku zrušenia právoplatných súdnych rozhodnutí v súkromnoprávných sporoch na základe mimoriadnych opravných prostriedkov a pripomenul, že takýto postup je prípustný len za účelom napravenia podstatných väd konania alebo omylov vo výkone spravodlivosti, ktoré majú zásadný vplyv na právny systém a nie za účelom zabezpečenia právnej čistoty. EŠLP zastáva názor, že ak súd nezistí žiadne „podstatné a presvedčivé okolnosti“, ktoré by odôvodňovali výnimku z princípu právnej istoty, ktorý vyžaduje nezrušiteľnosť súdnych rozhodnutí v súkromnoprávných sporoch, nemožno takýto mimoriadny opravný prostriedok použiť. V označených veciach došlo podľa EŠLP v dôsledku využitia

inštitútu mimoriadneho dovolania k porušeniu práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie, ktoré je zaručené čl. 6 Dohovorom.

V danom prípade mimoriadne dovolanie smeruje voči rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno napadnúť dovolaním v zmysle § 237 O.s.p. (v súčasnosti § 237 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania - v rámci takto nastavených limitov daných právnym poriadkom - má možnosť brániť sa tomu, čo v konaní i rozhodnutí súdu považuje za zmätočné (arbitrárne), nespravodlivé, nezodpovedajúce zákonu.

Mimoriadne dovolanie neuvádza žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by žalobcovi znemožnili podať dovolanie (§ 236 až § 243d O.s.p.). Z obsahu mimoriadneho dovolania vyplýva, že na predmet sporu existujú dva odlišné právne názory (súdy na vec aplikovali tzv. spotrebiteľské právo obsiahnuté v Občianskom zákonníku, mimoriadny dovolateľ uprednostňuje názor, že vo veci mali byť aplikované ustanovenia Obchodného zákonníka).

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, zjednocujúce stanovisko ústavného súdu a judikatúra ESLP, skúmal na podklade spisu, či žalobca napadol rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním, po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodal, že tu nevyplynuli žiadne objektívne prekážky, ktoré by využitie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) v tejto veci znemožňovali a nezistil také „podstatné a presvedčivé okolnosti“, ktoré by odôvodňovali výnimku z princípu právnej istoty, najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesné neprípustné (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V danom prípade dal podnet na mimoriadne dovolanie žalobca. Žalovaný, ani vedľajší účastník na jeho strane nepodali návrh na priznanie náhrady trov konania o mimoriadnom dovolaní; preto im dovolací súd nepriznal náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.